

Častna diploma.

Tukaj vidite vpodobljeno častno diplomu posebne vrste. Zgornja manjša podoba kaže vso diplomu z okvirjem vred, a spodnja predočuje samo sliko v večji obliki. Zdaj pa naj še povem, kako je nastalo to delo.

Učiteljsko društvo za radovljiški okraj je dne 15. aprila 1909 imenovalo svojega bivšega zaslužnega predsednika Andreja Grčarja, nadučitelja in šolskega voditelja v Radovljici, za svojega častnega člana. Novi društveni predsednik Ivan Šega, učitelj v Radovljici, pa je meni naročil, naj naredim za to imenovanje primerno častno diplomu, a prej naj mu še povem načrt. Jaz sem se takoj lotil prevzete naloge in začel premišljati, kako bi jo izvršil.

Hitro se mi je posvetila v glavi nova izvrinna misel. Vsebina slike za diplomu naj bo učna soba v radovljiški šoli. Besedilo diplome naj se s kredo napiše na zgornjo šolsko tablo, a na spodnjo tablo naj se podpišejo člani društvenega vodstva. Ti naj na kak šolskega pouka prost dan, v nedeljo ali četrtek, pridejo ob določeni uri v svečanih oblekah v radovljiško šolo, da se lastnoročno podpišejo, potem pa se po vrsti vstopijo po šolski sobi od vrat do katedra, ki naj za njim sedi novo imenovani častni član Grčar in sprejema omenjene društvenike, ki mu prihajajo čestitat. Ta prizor naj radovljiški fotograf Vengar naslika in nato napravi iz male fotografije povečano sliko. Narisal sem še načrt za okvir, pozvedel pri mizarju za ceno golega okvirja, pri steklarju za ceno šipe, pri fotografu za ceno povečane fotografije, a okraske na okvirju in vse drugo pri di-

plomi sem hotel sam narediti. O vsem tem sem narisal enoten načrt in sestavljal skupni račun za diplomu ter ju oddal učitelju Šegi. Na seji učiteljskega društva je bil moj predlog sprejet in jaz sem potem s pomočjo fotografa in mizarja Pogačnika izdelal diplomu točno po načrtu. Mizar mi je naredil okvir iz temnordečega rožičevega lesa, jaz pa sem izrezal črte in kroga iz bele javorjeve deščice, a lovorjeve vejice iz lipovega lesa ter pobarval liste z zeleno in pecliče z rjavkasto lesno barvo. Ko sem te okraske prilepil z mizarским klejem in ob straneh pribil na okvir z žrebljički, sem ves okvir napojil z lanenim oljem in ga posušil.

Za podpis diplome in fotografično slikanje se je določil čas na neki četrtek popoldne. Jaz sem v sredo zvečer pri luči napisal besedilo na tablo v sobi četrtega razreda, in učitelj Šega je sobo zaklenil ter shranil ključ, da ni mogel nihče priti v sobo in skvariti napisa. Drugi dan popoldne sva pred slikanjem s Šego zopet odprla sobo ter v njej razne učne predmete in podobe primerno razvrstila in uredila. Jaz sem za to priliko prej napisal na rjavo lepenko z belo barvo letnici, ki sta kazali čas Grčarjevega predsedovanja društvu, okrog letnic sem pripel venec iz lipovih vejic in ta znak obesil na kateder.

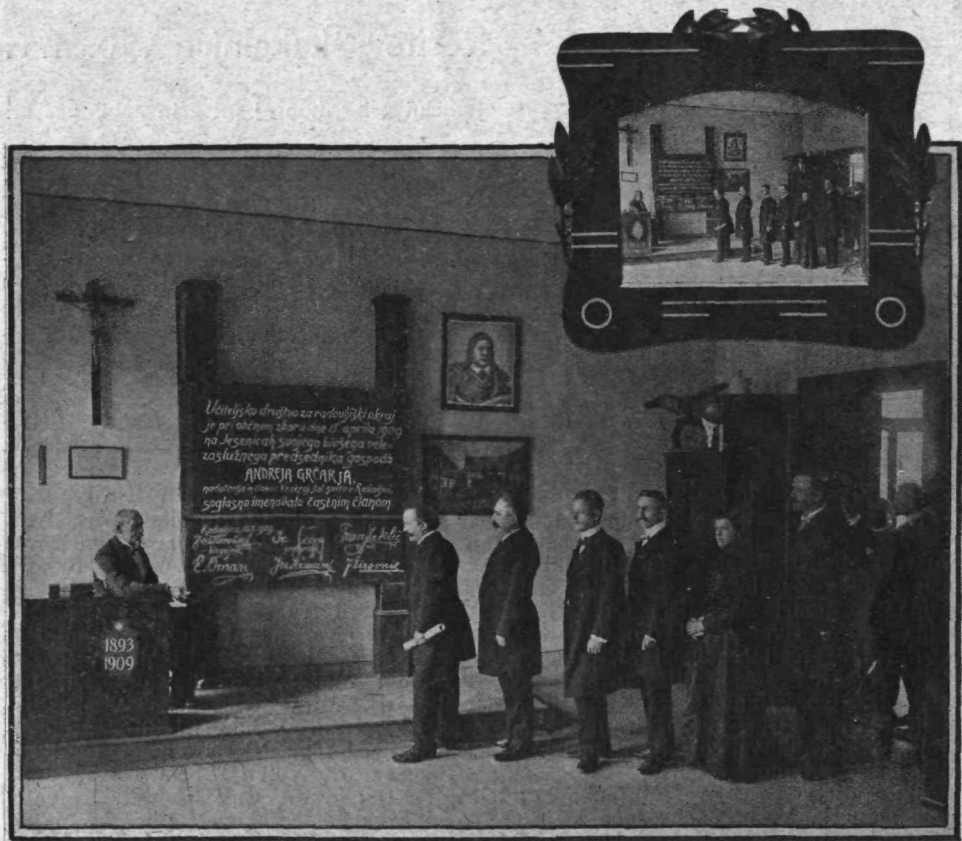
Z okoliškimi učitelji je prišel v radovljiško šolo tudi moj znanec in prijatelj, učitelj Šemerl iz bližnjih Lesec. In ko so se drugi vstopili pred slikanjem v vrsto po šolski sobi, sva se midva kot zastopnika gledajočega občinstva vstopila na prag odprte šolske sobe. Tam je fotograf tudi naju

ujel na svojo solnčno sliko, in kakor vidite, še zdaj stojiva tam naslikana.

Na diplomah so kot člani društvenega vodstva podpisani in vpodobljeni ti-le učitelji in učiteljica: predsednik Šega, podpredsednik Ažman, tajnik Jaklič, blagajnik Korošec, odbornica Omanova in odbornik Žirovnik. Za katedrom sedeči, sedaj že umrli nadučitelj Grčar je bil oče bivšega prvega slovenskega župana v Mariboru, sedanjega šolskega upravitelja Viktorja Grčarja.

zvečer sporočil: »Jutri ima naše društvo svoje zborovanje na Bledu, kjer izročimo častno diplomu svojemu novemu častnemu članu Grčarju. Diploma mora biti do zjutraj dovršena!«

Hitro sem se odločil, kaj naj storim. Sedel sem z lučjo k mizi in začel risati. Ko se je družina odpravljala k nočnemu počitku, sem naročil in popil skledico čiste bobove kave, da mi je pregnala zaspanost, potem pa sem v miru risal in popravljal sliko za diplomu vso noč. Ko se je zdanilo

Fotografu se je prva navadna fotografija lepo posrečila, a po njej povečana slika je bila presvetla, prebleda. Imel sem okvir izgotovljen, šipa je že bila v njem, toda diplome še nisem mogel popolnoma izgotoviti in je oddati. Moral sem vso sliko prej s črno kredo na temnih mestih popraviti in zadostno zasenčiti. To delo pa je bilo zamudno in je zahtevalo še precej časa. Ali tedaj mi je Šega kar nenadoma

in se je začul od zunaj šum in ropot delavnega življenja, sem tudi jaz dokončal svoje delo. Slika je bila popravljena. Poškropil sem jo z lepljivo tekočino, jo dal v okvir in zadaj pritrdil z lepenko in s kositarskimi zagozdicami. Tako izgotovljeno častno diplomu sem oddal okolo 7. ure nočniku učitelju Šegi in ta jo je nato izročil njenemu namenu. Kje je diploma sedaj, mi ni znano.

Fr. Rojec.

